

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

HANDELINGEN 54-55

VERGADERINGEN VAN SEPTEMBER 1994

HOOFDELIJKE STEMMINGEN
ONDERZOEK NAAR TAALGROEP EN WOONPLAATS
SEPTEMBERNOTA VAN DE VLAAMSE REGERING

Inhoud

Nr. 54 Dinsdag 27 september 1994

Berichten van verhindering, blz. 2417

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 2417

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 2417

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 2418

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 2418

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Indiening en verwijzing, blz. 2418

Verslagen

Indiening, blz. 2418

Jaarverslagen

Indiening, blz. 2419

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 2419

Verzoekschriften

Indiening, blz. 2419

Besluit van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 2420

Kennisgeving van de Vlaamse regering

Indiening, blz. 2420

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 2420

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 2420

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 2421

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 2421

Samenstelling van commissies en een werkgroep

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 2421

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 2422

Mededeling van de Vlaamse regering, blz. 2422

Spreeker : minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2425

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 2427

Nr. 55 Woensdag 28 september 1994

Berichten van verhindering, blz. 2433

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 2433

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 2434

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 2434

Motie van orde

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 2434

Spreeker : de heer J. Geysels

Mededeling van de Vlaamse regering

Debat, blz. 2434

Spreekers : de heren A. Denys, E. Beysen, E. Van Rompuy, L. Dierickx, J. Valkeniers, F. Dewinter, H. Coveliers, F. Vandembroucke, J. Van Hauthem, J. Geysels, L. Appeltans, L. Hancké, H. Olaerts, minister W. Demeester-De Meyer en minister-president L. Van den Brande

Voorstel van resolutie van de heer J. Geysels betreffende het bevoegdheidsconflict door de oprichting van plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen – 531 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 2459

Spreekers : de heren J. Geysels, H. Coveliers en minister L. Detière

Mededeling van de Vlaamse regering

Hoofdelijke stemming, blz. 2460

Spreeker : de heer G. Verhofstadt

Met redenen omklede motie van de heer M. Didden tot besluit van de op 28 juni 1994 door de heer L. Pierco in commissie gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de VI-TO-studie betreffende de drankverpakkingen – 579 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2461

Met redenen omklede motie van de heer L. Pierco tot besluit van de op 28 juni 1994 door de heer L. Pierco in commissie gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de VI-TO-studie betreffende de drankverpakkingen – 580 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2462

Met redenen omklede motie van de heer L. Hancké c.s. tot besluit van de op 30 juni 1994 door de heer L. Hancké gehouden actuele interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van

Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de groeiende verbreiding van revisionistische en negationistische lectuur in Vlaamse scholen – 581 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2463

Spreeker : de heer L. Hancké

Met redenen omklede motie van de heer E. Beysen tot besluit van de op 5 juli 1994 door de heer E. Beysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, inzake de Liefkenschoktunnel – 582 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2464

Met redenen omklede motie van de heren H. Van Dienderen en J. Geysels tot besluit van de op 1 september 1994 door de heer A. Denys in commissie gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente evolutie in het audiovisueel medialandschap in Vlaanderen – 593 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2465

Met redenen omklede motie van de heer D. Van Mechelen tot besluit van de op 1 september 1994 door de heer A. Denys in commissie gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente evolutie in het audiovisueel medialandschap in Vlaanderen – 594 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2466

Met redenen omklede motie van de heren E. Van Rompuy, D. Van der Maelen en H. Olaerts tot besluit van de op 1 september 1994 door de heer A. Denys in commissie gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente evolutie in het audiovisueel medialandschap in Vlaanderen – 595 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2468

Motie van aanbeveling van de heren J. Geysels en L. Dierickx tot besluit van het op 29 juni 1994 gehouden debat over de Beleidsbrief Sociaal-cultureel werk voor volwassenen – 362 (1992-1993) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2469

Motie van aanbeveling van de heren M. Van Peel en P. Hostekint tot besluit van het op 29 juni 1994 gehouden debat over de Beleidsbrief Sociaal-cultureel werk voor volwassenen – 362 (1992-1993) – Nr. 4

Hoofdelijke stemming, blz. 2470

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2471

VOORZITTER : de heer E. Balde- wijns

— *De notulen van de jongste vergade-
ring worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om
10.03 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de
vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDE- RING

H. Lauwers, J. Laverge, W. Tael-
man, J. Van Hauthem, E. Van Vae-
renbergh : gezondheidsredenen ;

W. Claes : buitenslands ;

V. Anciaux, P. Berben, W. De
Vlieghe, P. Dewael, C. Lisabeth,
P. Tant, P. Van Grembergen, H.
Schiltz, J. Tavernier, H. Van Dien-
deren, R. Vanlerberghe, G. Ver-
snick, M. Verwilghen, F. Wy-
meersch : ambtsverplichtingen ;

J. Van der Sande, R. Van Hooland,
L. Vanvelthoven : familieverplich-
tingen.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende ontwer-
pen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet tot be-
krachtiging van de ontwikke-
lingsdoelen en eindtermen van
het gewoon kleuter- en lager on-
derwijs
— 583 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Onderwijs, Vorming en
Wetenschapsbeleid.
- Ontwerp van decreet betreffende
de bodemsanering
— 587 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Leefmilieu en Natuurbe-
houd.
- Ontwerp van decreet tot wijzi-
ging van het decreet van 3 maart
1976 tot bescherming van monu-
menten en stads- en dorpsgezich-
ten
— 589 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Huisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Landinrichting.
- Ontwerp van decreet houdende
de bestrijding en de voorkoming
van de leegstaande en/of ver-
waarloosde bedrijfsruimten
— 591 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Huisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Landinrichting.

- Ontwerp van decreet houdende
goedkeuring van het zesde proto-
col bij het verdrag tot bescher-
ming van de rechten van de mens
en de fundamentele vrijheden in-
zake de afschaffing van de dood-
straf ondertekend te Straatsburg
op 28 april 1983
— 592 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Buitenlandse en Europese
Aangelegenheden.
- Ontwerp van decreet tot wijzi-
ging van de wet van 29 mei 1959
tot wijziging van sommige bepa-
lingen van de onderwijswetge-
ving en tot wijziging van het de-
creet van 17 juli 1991 betreffende
inspectie en pedagogische bege-
leidingsdiensten
— 599 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Onderwijs, Vorming en
Wetenschapsbeleid.
- Ontwerp van decreet betreffende
het onderwijs VI
— 600 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Onderwijs, Vorming en
Wetenschapsbeleid.

VOORSTELLEN VAN DE- CREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voor-

Voorzitter

stellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer J. Caubergs houdende wijziging van het besluit van 27 juni 1984 van de Vlaamse Executieve houdende maatregelen inzake natuurbehoud op de bermen beheerd door publiekrechtelijke rechtspersonen
— 578 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer L. Martens c.s. houdende het statuut van de reisbureaus
— 584 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Cultuur.
- Voorstel van decreet van de heer L. Barbé houdende wijziging van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen
— 590 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer L. Barbé houdende beperking van het gebruik van bepaalde pesticiden
— 596 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer F. Dielens houdende organisatie van het overleg en de inspraak van senioren in het gemeentelijk beleid door de oprichting en erkenning van seniorenadviesraden
— 597 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken.
- Voorstel van decreet van de heer M. Maertens houdende regeling van de onmiddellijke openbaarheid van meetresultaten van luchtpolluenten

— 598 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer L. Van Nieuwenhuysen betreffende een onderzoek door de onderwijsinspectie naar de behoefte aan een bijzondere omkadering voor het Nederlandstalig onderwijs in de Vlaamse faciliteitengemeenten en in de gemeenten langs de grens met het Waalse Gewest
— 585 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.
- Voorstel van resolutie van de heren H. Brouns, L. Hancké, M. Maertens en E. Van Vaerenbergh betreffende de beschermde werkgelegenheid
— 588 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid.

BELEIDSBRIEF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende beleidsbrief werd ingediend :

- Beleidsbrief Preventief gezondheidsbeleid inzake middelengebruik, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister

van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden
— 586 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Welzijn en Gezondheid.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen werd ingediend :

- Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen over het begrotingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap
— 12 (1993-1994) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke namens de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid over het voorstel van resolutie van de heer J. Geysels betreffende het bevoegdheidsconflict door de oprichting van plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen
— 531 (1993-1994) – Nr. 2.
- door de heer J. Vandeurzen namens de commissie voor Welzijn en Gezondheid aan de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid over het voorstel van decreet van de heer G. Vermassen c.s. houdende de erkenning en subsidiëring

Voorzitter

van de sociale werkplaatsen
— 285 (1992-1993) — Nr. 2.

JAARVERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende jaarverslagen liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Jaarverslag 1993 van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie ;
 - Jaarverslagen boekjaar 1993 van de Vlaamse Landmaatschappij ;
 - Jaarverslag 1993 van Gimvindus ;
 - Verslag over het begrotingsjaar 1993 van het MINA-fonds.
-
-

MOTIES

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende moties werden ingediend :

- Motie van de gemeenteraad van Wommelgem van 13 juni 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening tussen alle Vlamingen.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
- Motie van de gemeenteraad van Waasmunster van 17 juni 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
- Motie van de gemeenteraad van Koksijde van 20 juni 1994 betref-

fende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening tussen alle Vlamingen.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.

- Motie van de gemeenteraad van Opwijk van 21 juni 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
- Motie van de gemeenteraad van Deinze van 23 juni 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
- Motie van de gemeenteraad van Antwerpen van 27 juni 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
- Motie van de gemeenteraad van Aalst van 28 juni 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening tussen alle Vlamingen.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
- Motie van de gemeenteraad van Brugge van 28 juni 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
- Motie van de gemeenteraad van Zonnebeke van 30 juni 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking in Vlaanderen.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
- Motie van de gemeenteraad van Lebbeke van 7 juli 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking.

Verwezen naar de werkgroep Repressie.

- Motie van de gemeenteraad van Deerlijk van 14 juli 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
 - Motie van de gemeenteraad van Buggenhout van 25 augustus 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
 - Motie van de gemeenteraad van Knokke-Heist van 25 augustus 1994 tot oproep van maatregelen die kunnen leiden tot verzoening onder de bevolking.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
 - Motie van de gemeenteraad van Temse van 29 augustus 1994 betreffende maatregelen die kunnen bijdragen tot de verzoening onder de bevolking.
Verwezen naar de werkgroep Repressie.
-
-

VERZOEKSCRIFTEN

Indiening

De voorzitter : Verzoekschrift van de heer E. Mattan van 14 juni 1994 betreffende de milieu-, bouw- en brandreglementering van toepassing op het inrichten van een frituursnackbar in een appartementsgebouw.
Verwezen naar het bureau. Suggestie : commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

- Verzoekschrift van de heer R. Heymans van 1 juli 1994 betreffende de beslissing van de gemeenteraad van Sint-Niklaas van 25 maart 1994 houdende desaf-

Voorzitter

fectatie van een gedeelte van de Grote Markt.

Verwezen naar het bureau. Suggestie : commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken of commissie voor Openbare Werken en Vervoer.

BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende besluit van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Besluit van 13 juli 1994 van de Vlaamse regering tot herverdeling van basisallocaties van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

KENNISGEVING VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgeving van de Vlaamse regering ligt ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Kennisgeving van 17 juni 1994 van de Vlaamse regering van het ontwerp van de verdragen betreffende de toetreding van het Koninkrijk Noorwegen, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden tot de Europese Unie en de Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden en de aanpassing

der Verdragen met de erbij horende bijlagen 1 tot en met XIX, de protocollen 1 tot en met 10 en de gemeenschappelijke verklaringen 1 tot en met 9.

OPMERKINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende opmerkingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Opmerking van het Rekenhof A 14 - 1.036.730 BI van 29 juni 1994 betreffende de ministeriële besluiten van 6 en 9 juni 1994 houdende gedeeltelijke verdeling van de provisionele kredieten ingeschreven onder programma 24.60, basisallocaties 00.09 en 00.10.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Opmerking van het Rekenhof N 14 - 1.035.988 BI van 13 juli 1994 betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 18 mei 1994 houdende verdeling van een eerste schijf van het provisioneel krediet ingeschreven onder basisallocatie 00.08 van programma 36.20 van de algemene uitgavenbegroting 1994.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Opmerking van het Rekenhof N 14 - 1.046.164 BI van 19 juli 1994 betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 15 juni 1994 houdende verdeling van een eerste schijf van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 24.60 - provisionele kredieten, basisallocatie 00.12 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

- Opmerking van het Rekenhof N 14 - 1.054.663 BI van 9 augustus 1994 betreffende het ministerieel besluit houdende gedeeltelijke verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 24.60, basisallocatie 00.10, van de begroting 1994.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Opmerking van het Rekenhof N 14 - 1.060.280 BI van 30 augustus 1994 betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 1994 houdende gedeeltelijke verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 69.90, basisallocatie 01.01.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Arrest nr. 49/94 van 22 juni 1994 (rolnummers 601 tot 605) ;
- Arrest nr. 50/94 van 22 juni 1994 (rolnummer 621) ;
- Arrest nr. 51/94 van 29 juni 1994 (rolnummers 586 en 587) ;
- Arrest nr. 52/94 van 29 juni 1994 (rolnummer 612) ;
- Arrest nr. 53/94 van 29 juni 1994 (rolnummer 628) ;
- Arrest nr. 54/94 van 6 juli 1994 (rolnummer 619) ;
- Arrest nr. 55/94 van 6 juli 1994 (rolnummers 639 en 649) ;
- Arrest nr. 56/94 van 6 juli 1994 (rolnummers 640 en 641) ;

Voorzitter

- Arrest nr. 57/94 van 14 juli 1994 (rolnummer 532) ;
- Arrest nr. 58/94 van 14 juli 1994 (rolnummer 589) ;
- Arrest nr. 59/94 van 14 juli 1994 (rolnummer 592) ;
- Arrest nr. 60/94 van 14 juli 1994 (rolnummers 597 en 598) ;
- Arrest nr. 61/94 van 14 juli 1994 (rolnummer 611) ;
- Arrest nr. 62/94 van 14 juli 1994 (rolnummer 615) ;
- Arrest nr. 64/94 van 14 juli 1994 (rolnummers 704 en 705) ;
- Arrest nr. 65/94 van 14 juli 1994 (rolnummer 618) ;
- Arrest nr. 66/94 van 14 juli 1994 (rolnummer 623).

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en tot gedeeltelijke vernietiging, een vordering tot schorsing en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Rolnummers 693, 696 en 697 ;
- Rolnummer 707 ;
- Rolnummers 709, 712, 715, 717 en 718 ;
- Rolnummers 710 en 711 ;
- Rolnummer 713 ;
- Rolnummer 714 ;
- Rolnummer 716 ;
- Rolnummers 720 en 721 ;
- Rolnummer 722 ;
- Rolnummers 724 en 726 ;
- Rolnummer 725 ;
- Rolnummer 727 ;
- Rolnummer 728 ;

- Rolnummers 729 en 730 ;
- Rolnummer 733 ;
- Rolnummer 734 ;
- Rolnummer 735 ;
- Rolnummer 736 ;
- Rolnummer 738 ;
- Rolnummer 739 ;
- Rolnummer 741 ;
- Rolnummers 743 tot 754, 761 en 762.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (Regl. art. 76)

Indiening

De voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren G. Annemans, G. Anthuenis, L. Barbé, E. Beysen, M. Bourgois, P. Breyne, G. Cardoen, P. Chevalier, M. Cordeel, A. De Boeck, J. De Bremaeker, H. De Croo, J. De Meyer, J. De Mol, W. Demuyt, J. De Roo, J. Devolder, F. Dewinter, M. Didden, mevrouw V. Dua, de heren J. Eeman, J. Geysels, F. Ghesquière, L. Goutry, P. Hostekint, R. Landuyt, H. Lauwers, M. Maertens, mevrouw L. Maximus, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren H. Olaerts, M. Olivier, D. Ramoudt, L. Standaert, H. Suykerbuyk, J. Tavernier mevrouw M. Tyberg-hien-Vandenbussche, de heren J. Ulburghs, A. Van Aperen, B. Vandendriessche, F. Van den Eynde, J. Vandeurzen, H. Van Dienderen, J. Van Eetvelt, P. Van Grembergen, R. Van Hooland, L. Van Nieuwenhuysen, E. Van Rompuy, E. Van Vaerenbergh, R. Van Wallegghem, V. Vautmans, F. Vergote, A. Verlinden, F. Vermeiren, W. Verreycken, mevrouw M. Vogels.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES EN EEN WERKGROEP

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de VLD-fractie is :

- in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken mevrouw Neyts-Uyttebroeck vervangen door de heer Eeman.

Voor de Agalev-fractie zijn :

- in de commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften mevrouw Aelvoet als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Vogels ;
- in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken de heer De Boeck als vast lid vervangen door de heer Tavernier en de heer Tavernier als plaatsvervangend lid vervangen door de heer De Boeck ;
- in de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden mevrouw Aelvoet als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Steenwegen ;
- in de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid mevrouw Aelvoet als vast lid vervangen door de heer De Boeck ;
- in de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting mevrouw Vogels als vast lid vervangen door de heer Steenwegen en mevrouw Dua als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Vogels ;
- in de commissie voor Openbare Werken en Vervoer de heer Barbé als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Dua ;
- in de werkgroep Vrouwen mevrouw Aelvoet als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Vogels.

ONDERZOEK NAAR TAALGROEP EN WOONPLAATS

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het onderzoek naar taalgroep en woonplaats betreffende mevrouw Magda De Meyer, volksvertegenwoordiger en de heren Marcel Seghers, volksvertegenwoordiger, Lodewijk Steenwegen, volksvertegenwoordiger, en Herman Van Rompuy, senator, respectievelijk opvolgers van de heer Freddy Willockx, mevrouw Annemie Neyts-Uyttebroeck, mevrouw Magda Aelvoet en van de heer Wilfried Martens.

Conform artikel 3 van ons reglement dienen wij er ons van te vergewissen of de betrokkenen ingeschreven zijn op de lijst van de leden van de Nederlandse taalgroep van de Senaat of van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Bij brieven van 20 juli 1994 hebben de Senaat en de Kamer van Volksvertegenwoordigers ons medegedeeld dat betrokkenen de eed hebben afgelegd en tot de Nederlandse taalgroep behoren.

Gelet op voormelde brieven stel ik voor dat de Raad er zich, zoals gebruikelijk, zou toe beperken van de gegeven omstandigheden akte te nemen en de formaliteit betreffende het onderzoek naar taalgroep en woonplaats als vervuld te beschouwen.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

Aldus is besloten.

Met genoegen roep ik mevrouw De Meyer en de heren Seghers, Steenwegen en Herman Van Rompuy dan ook uit tot lid van de Vlaamse Raad en heet hen namens u allen welkom in deze vergadering.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de mededeling van de Vlaamse regering betreffende de economische en sociale situatie van Vlaanderen en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1995.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, namens de Vlaamse regering wens ik bij de aanvang van het parlementaire jaar een aantal klemtonen van het beleid toe te lichten. De krachtlijnen van de ontwerp-begroting 1995 bieden hiertoe een goede gelegenheid.

Tevens zal ik een korte balans voorleggen van het tot dusver gevoerde beleid en vooral aandacht besteden aan het gevoerde begrotingsbeleid.

Samen met de Septemberverklaring worden een aantal documenten ter beschikking gesteld die belangrijke basisinformatie bevatten om het debat over het gevoerde en te voeren beleid te ondersteunen. Dit moet ten goede komen aan het parlementaire werk in deze Raad, alsook de informatie over en de openheid van het beleid versterken. Dat de bijgevoegde documenten, namelijk "De Vlaamse regionale indicatoren" en "Dertig maanden Vlaamse regering" tot stand kwamen onder de coördinerende leiding van onze ambtenaren lijkt mij een illustratie van de nieuwe cultuur die in de Vlaamse diensten steeds uitdrukkelijker naar voren treedt.

In uitvoering van het regeerakkoord heeft de Vlaamse regering de voorbije dertig maanden een aantal belangrijke beslissingen genomen. In haar beleid heeft de Vlaamse regering ook ingespeeld op de nieuwe maatschappelijke uitdagingen.

Uit het overzicht in "Dertig maanden Vlaamse regering" blijkt dat zij een vernieuwend en ambitieus be-

leid heeft gevoerd inzake sociale huisvesting, modernisering van onze infrastructuur en van het openbaar vervoer; tevens zorgde zij voor meer en betere welzijnsvoorzieningen, de versterking van het wetenschappelijk onderzoek, de modernisering van de overheidsdiensten, een modern ruimtelijk en ecologisch beleid, een actief buitenlands beleid en een eigentijds onderwijs- en culturaanbod.

De Vlaamse werkgelegenheidsconferentie was de aanzet van een selectief werkgelegenheidsbeleid dat noodzakelijk blijft ondanks het conjunctuurherstel. Deze klemtonen zijn ook duidelijk terug te vinden in de verschuivingen die binnen de Vlaamse begrotingen werden gerealiseerd. Daarbij verwijs ik naar het advies dat de SERV op 7 juli jongstleden uitbracht over het Vlaamse begrotingsbeleid tijdens de afgelopen vijf jaar. Hier volgen een paar citaten uit dit advies. "De sector economie wordt in de loop van vijf begrotingsjaren op basis van de ingeschreven beleidskredieten gehalveerd". Volgend citaat: "Een belangrijk deel van deze vermindering is gegaan naar de sector verkeer en infrastructuur". Ik citeer verder: "Relatief gezien zijn de sectoren Welzijn, Volksgezondheid, Cultuur en Leefmilieu het meest gegroeid tijdens de periode 1990-1994, met een gemiddelde reële groei per jaar van respectievelijk 6 en 21 percent."

Een dergelijke structurele **herschikking** van het Vlaamse budget op vijf jaar is wellicht de meest overtuigende illustratie van de nieuwe **beleids**-prioriteiten van de Vlaamse regering, die aansluiten bij de voornoemde maatschappelijke uitdagingen.

Deze verschuivingen werden gerealiseerd binnen een strak budgettair kader. Onze eigen strenge **begrotings**norm — die de **schuldontwikkeling** beheersbaar houdt en tevens een gecontroleerde groei van de uitgaven op langere termijn waarborgt — wordt strikt gerespecteerd.

Van den Brande

De opmaak van de begroting is — en zo hoort het ook — waarheidsgetrouw. De debudgetteringingen zijn afgeschaft en de interestlasten worden niet langer gehefinancierd. Daardoor is vanaf 1993 een afremming van de beleidsruimte doorgevoerd.

De Vlaamse regering meent dat zij op deze wijze de juiste optie op de toekomst neemt, namelijk verantwoorde verschuivingen voor nieuwe beleidsdomeinen gekoppeld aan een strikt budgettair beleid. Ik meen dat een dergelijke tussentijdse balans dan ook spreekt voor zichzelf.

In de vorige Septemберverklaring heb ik een somber beeld opgehangen van de sociaal-economische toestand van Vlaanderen. Op basis van de Vlaamse regionale indicatoren is thans voorzichtig optimisme verantwoord. Euforie is echter voorbarig en overigens uit den boze.

De regionale indicatoren voor Vlaanderen wijzen op een positieve kentering. De **capaciteitsbezettingsgraad** in de industrie gaat omhoog, de industriële leveringen nemen toe en de dalende investeringscurve werd omgebogen. Langzaam maar zeker herstelt de binnenlandse vraag. Dank zij zijn open economie kan Vlaanderen bovendien profiteren van het herstel van de vraag van onze handelspartners. De aangroei van de werkloosheid op jaarbasis wordt kleiner maar er blijft een structureel onevenwicht op de arbeidsmarkt bestaan.

Steeds meer signalen duiden op een algemeen economisch herstel, en dat komt er waarschijnlijk sneller dan algemeen werd verwacht. Dat is de optimistische hoofdlijn in het internationale conjunctuurpatroon.

Als gevolg van het afronden van de Uruguay-ronde in de **GATT-onderhandelingen** en van de sterke prestaties van de economie van de Verenigde Staten zien de **exportvooruitzichten** voor de Europese landen er gunstig uit. De exportgroei op de

markten buiten de Europese Unie zou in 1994 en in 1995 wellicht rond 7 percent liggen. In 1995 zal het **EU-inflatiegemiddelde** met 2,8 percent onder het inflatiepeil in de Verenigde Staten blijven. Toch zal het nog heel wat hoger liggen dan het **inflatiegemiddelde** in Japan.

Het vertrouwen van de ondernemers is gegroeid. Dat heeft niet alleen met de gunstige internationale context maar ook met de herwonnen stabiliteit binnen het Europees Monetair Systeem te maken. Ook het vertrouwen van de consument, dat vorig jaar tot een historisch dieptepunt was gezakt, is weer wat opgekrakt. Toch zullen de maatregelen die in de meest Europese landen worden genomen om het begrotingstekort terug te dringen, zoals loonmatiging en fiscale aftopping, het beschikbare inkomen beperken. De groei van het BNP is een bruikbare indicator om het conjunctuurherstel te meten. De economie in de Verenigde Staten groeit zo sterk dat zelfs maatregelen worden genomen om oververhitting te vermijden. In Japan, dat de nadelen ondervindt van een sterke munt, verloopt de herstelfase moeizamer dan in de Europese Unie. Toch zullen de groeivoeten in de Verenigde Staten, Europa en in Japan in 1995 convergeren naar cijfers tussen 2,5 en 3 percent.

Pas in 1995 zal de invloed van deze gunstige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zichtbaar worden. In de Europese Unie zal de werkloosheidscurve in de eerste helft van 1995 een hoogtepunt bereiken met 18 miljoen werklozen. De werkloosheidsgraad in de Europese Unie zal in 1995 bijna het dubbele bedragen van het cijfer in de Verenigde Staten en ruim het viervoud van het Japanse werkloosheidspercentage.

De werkloosheid blijft dus **onrustwekkend hoog**. Eind augustus waren 238.615 mensen volledig uitkeringsgerechtigd werkloos, dat is 12.000 meer dan een jaar geleden. Vooral de langdurige werkloosheid is te hoog : 85.478 mensen zijn nu langer

dan twee jaar werkloos en dit is ook 12.000 meer dan een jaar geleden.

De Vlaamse regering verwacht dat de conjunctuurverbetering een gunstig effect zal hebben op de werkgelegenheid en de werkloosheid. De economische groei met nieuwe investeringen en verhoogde productie van goederen en diensten moet nieuwe jobs tot stand kunnen brengen en de bestaande werkgelegenheid beveiligen. De Vlaamse regering zal in haar economisch beleid ten volle op deze evolutie inspelen. Er zal ook meer belang moeten worden gehecht aan solidariteit tussen werkenden en werklozen om de groei, maar vooral de arbeid, beter te verdelen. Via sociale onderhandelingen en op vrijwillige basis moet hier meer mogelijk zijn.

Op het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité zullen wij binnenkort de uitvoering bespreken van de beslissingen van de Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie. Uit een eerste evaluatie blijkt dat de realisatie van de overeengekomen maatregelen versterkt moet worden. Vooral de stimulansen voor de bevordering van de herverdeling van de arbeid en bepaalde maatregelen voor de bestrijding van de langdurige werkloosheid moeten beter benut worden.

De ontwerpbegroting 1995 voorziet in 520,7 miljard frank uitgaven en 490,1 miljard frank inkomsten. Het netto te financieren saldo bedraagt 30,6 miljard frank, 800 miljoen lager dan de Hoge Raad voor Financiën als norm had vooropgesteld.

De beleidsklemtonen van de vorige begroting worden niet alleen doorgezet maar ook nog versterkt. Op deze wijze wordt continuïteit verzekerd en krijgen de nieuwe **beleidsdomeinen** nog meer aandacht.

De middelen voorzien in de Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie — 8,5 miljard frank voor drie begrotingsjaren — worden in 1995 volledig ter beschikking gesteld.

Van den Brande

De groeiende aandacht voor de sectoren infrastructuur, wetenschappelijk onderzoek, leefmilieu, welzijn en cultuur wordt nog versterkt ; het beleid om Vlaanderen in het buitenland te vertegenwoordigen en buitenlandse investeringen naar Vlaanderen aan te trekken krijgt een nieuwe impuls en zal meer gecoördineerd worden ; de inspanningen voor Brussel worden voortgezet.

Om de preventie en de recyclage nog meer te stimuleren, zal de milieuheffing op storten en verbranden van industrieel en huishoudelijk afval in 1995 worden verhoogd.

Er worden bovendien provisies aangelegd om toekomstige lasten te kunnen ondervangen : 1,1 miljard frank voor toekomstige pensioenen van de ambtenaren en 480 miljoen frank voor mogelijke lasten uit het verleden.

Vlaanderen levert met de ontwerp-begroting 1995 een belangrijke bijdrage om de doelstellingen van Maastricht te bereiken. In mei 1993 gebeurde er een aanpassing van de eigen begrotingsnorm die inhield dat de opbrengst van de toepassing van de zogenaamde gezondheidsindex niet volledig werd aangewend. Vlaanderen heeft daardoor een bijkomende inspanning geleverd van 14 miljard frank en heeft — heel alleen — de vereiste stap gezet om de vermelde doelstellingen met alle Gemeenschappen en Gewesten te kunnen halen. Deze structurele inspanning — die overigens ook mee de toekomst van het Vlaamse budget bepaalt — werd tijdens het overleg tussen de deelstaten en de federale overheid integraal meegerekend bij de bepaling van het aanvaardbaar tekort voor de Vlaamse begroting.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil nog even uw aandacht vestigen op een aantal belangrijke klemtonen van het beleid en op politieke agendapunten voor het komende parlementair jaar.

Tijdens de eerstvolgende maanden zal de Vlaamse regering in uitvoering van het regeerakkoord en aansluitend bij de Europese regelgeving een reeks essentiële ontwerpen van decreet inzake het milieubeleid ter behandeling aan de Vlaamse Raad voorleggen. Verder zal ook met betrekking tot de ruimtelijke ordening niet onbelangrijk wetgevend werk nodig zijn, want een structurele aanpak van de ruimtelijke zowel als milieuproblemen blijft onontbeerlijk. Zonder een geïntegreerd beleid en een planmatige aanpak, is dat onmogelijk. Om de Europese richtlijnen binnen de vooropgestelde termijn te verwezenlijken, zal een sfeer van evenwicht tussen economische, sociale en ecologische doelstellingen moeten worden gecreëerd.

Samen met de Vlaamse administratie wordt voortdurend gesleuteld aan de modernisering van de diensten. Dit is een zware opdracht die intensief overleg en een grondige voorbereiding vergt en bovendien tot mislukken is gedoemd als er geen grote samenwerking mee gepaard gaat, vooral dan vanwege de politieke overheid en de ambtenaren zelf.

De doorgevoerde aanpassingen zijn niet altijd spectaculair, maar daarom niet minder structureel of noodzakelijk. De veranderingsprocessen, de ontwikkeling van de organisatie, de toepassing van het vernieuwde ambtenarenstatuut, de evaluatieprocedures van de ambtenaren, de drastische vereenvoudiging van de advies- en overlegstructuren door de afschaffing van vijftig dergelijke raden en commissies zijn allemaal maatregelen die wij hebben genomen om het bestuur te moderniseren. Ik nodig de Vlaamse Raad uit ook aan dit aspect van het vernieuwde beleid aandacht te schenken.

De onderzoeksgroep die door de Vlaamse regering was gelast met de studie over de transfers in de sociale zekerheid heeft een reeks onderzoeksrapporten ingediend die wij thans bestuderen. Wij zullen de onderzoekers vragen om tot eensgezind-

Minister-president Luc Van den Brande (CVP) presenteerde de Septembernota (Mededeling van de Vlaamse regering betreffende de economische en sociale situatie van Vlaanderen en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1995) aan de Raad

de conclusies over de onderzoeksresultaten, de transfers en de toegepaste methodologie te komen. Bovendien moeten zij gezamenlijk vaststellen welke bijkomende gegevens nog nodig zijn voor relevante conclusies over de transfers. Eenmaal de onderzoeksgroep een consensus heeft bereikt, zullen wij een beslissing nemen over de eventuele volgende stappen. Onontbeerlijk is in ieder geval dat wij alle gegevens die op federaal niveau ter beschikking zijn, kunnen inzien. Meer samenwerking en openheid dan thans nog het geval is, zijn minimale vereisten.

Ik herinner aan het uitgangspunt van dit initiatief. In het Vlaams programma van institutionele hervorming dat hier in 1991 tot stand is gekomen, eisen wij in punt 7 op korte termijn de afbouw van de financiële transfers die niet op basis van solidariteit en objectieve factoren kunnen worden verklaard, in het bijzonder in de sociale zekerheid. Onderzoek moet dan ook in de eerste plaats tot doel hebben de transfers te detecteren en de oorzaken ervan te ontleden.

Van den Brande

Indien zou blijken dat een dergelijk onderzoek, waartoe de Vlaamse regering opdracht heeft gegeven, onvoldoende informatie en conclusies verstrekt, dan moeten wij samen nagaan hoe op korte termijn vooruitgang kan worden geboekt op dit punt van het Vlaams tienpuntenprogramma.

In dezelfde lijn zal ik, namens de Vlaamse regering, het initiatief nemen om de Vlaamse democratische politieke partijen uit te nodigen om voorbereidingen te starten voor een dialoog met de Franstaligen over mogelijke verdere stappen in de staatshervorming.

Door het Sint-Michielsakkoord is het Vlaamse tienpuntenprogramma van 1991 grotendeels gerealiseerd. In Vlaanderen is er een consensus over de opvatting dat de staatsvorming een dynamisch proces is. In het project "Vlaanderen-Europa 2002" heeft de Vlaamse regering gesteld dat de politieke discussie over de verdere regionalisering van de sociale zekerheid, het sociaal-economische beleid, het wetenschapsbeleid en het vervoerbeleid in alle vrijheid en op alle niveaus moeten worden verder gevoerd.

De Vlaamse regering wil trouwens in de dialoog met de Franstaligen de motor van dit dynamisch proces zijn. Zij zal daartoe het initiatief nemen.

Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse regering bevestigt haar principiële standpunt dat moet worden gestreefd naar een regeling op federaal niveau voor de resterende gevolgen voor oorlogsslachtoffers en voor de getroffen en van de repressie- en epuratielwetgeving, teneinde op korte termijn te komen tot een maatschappelijk verantwoorde oplossing.

Wij hopen dat het initiatief van de federale eerste minister tot een aanvaardbare oplossing zal leiden. Wij zullen in dit kader onze verantwoordelijkheid opnemen en concrete initiatieven uitwerken op basis van de besluiten en voorstellen van de werkgroep van de Vlaamse Raad belast met het opmaken van een inventaris van de resterende gevolgen voor de oorlogsslachtoffers en getroffen van de repressie- en epuratielwetgeving.

U zult vaststellen dat de regering de afgelopen jaren niet geaarzeld heeft om nieuwe prioriteiten vast te leggen en dat ze budgettair gezond en modern heeft bestuurd.

De komende twaalf maanden zal dit beleid worden voortgezet, wat een moeilijke opgave is. De begroting 1995 is daarvan de weergave. Met deze krachtlijnen en prioriteiten voor ogen vraagt de Vlaamse regering uitdrukkelijk het vertrouwen van de Vlaamse Raad. **(Applaus)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden van vandaag.

Wij komen morgen om 13.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 11.30 uur.**

BIJLAGE

VRAAG OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vergadering van dinsdag 28 juni 1994

Vaste verslaggever : de heer R. Van Rompaey, secretaris van de commissie

— Vraag om uitleg van de heer L. Barbé tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over het monumentenbeleid en meer bepaald wat het orgelpatrimonium betreft

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De heer L. Barbé merkt op dat het Vlaamse Gewest over een bijzonder rijk orgelpatrimonium beschikt.

Vele orgels bevinden zich in slechte staat en moeten dus dringend gerestaureerd worden. Een dynamisch orgelbeleid blijft echter uit. Integendeel, er is een grote malaise in de orgelwereld. Er gebeurt nauwelijks wetenschappelijk onderzoek. De Vlaamse orgelinventaris is nog steeds niet klaar. Er gebeuren onverantwoorde restauraties (Antwerpen Sint-Paulus, Grimbergen, enzovoort). Het Bestuur Monumenten en Landschappen lijkt twee firma's te bevoordeligen. Er loopt hierover trouwens een intern administratief onderzoek en een onderzoek van het Hoog Comité van Toezicht. Ambtenaren werken ook mee aan restauraties, wat beschouwd wordt als dienstverlenende tussenkomsten aan andere besturen, maar de criteria zijn onduidelijk en de tussenkomsten zijn gratis wat zeer betwistbaar is.

Gaarne vernam de vraagsteller van de minister een antwoord op de volgende vragen :

1. Hoe ver staat het met het intern onderzoek van de secretaris-generaal inzake de mistoestanden bij het Bestuur Monumenten en Landschappen ?
2. Vindt de minister het verantwoord dat ambtenaren ontwerpen van restauraties maken en meehelpen aan restauraties ? (opmetingen, intonaties)
3. Bij welke orgelrestauraties hebben ambtenaren van het Bestuur Monumenten en Landschappen meegewerkt ? (intonaties en dergelijke)
4. Welke criteria worden gebruikt bij deze 'dienstverlenende tussenkomsten' ?
5. Waarom laat de minister toe dat, zonder decretale machtiging, ambtenaren van het Bestuur Monumenten en Landschappen meewerken aan de restauratie van het Sint-Paulusorgel te Antwerpen, wat een dienstverlening is aan de private sector gezien het orgel in erfpacht genomen is door een VZW ?
6. Deelt de minister mijn mening dat orgelrestauraties meer planmatig zouden moeten gebeuren ?
7. Zou het niet aangewezen zijn dat belangrijke orgelrestauraties begeleid worden door een commissie ad hoc of door de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen ?

2. Antwoord door de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming

2.1. Algemene opmerkingen

De minister beaamt dat vele historische orgels zich in slechte staat bevinden en dringend gerestaureerd moeten worden. Om een gepaste oplossing te kunnen geven aan dit probleem, moet men eerst de oorzaken kennen. Een zeer groot aantal van de waardevolle orgels — ruw geschat op 80 tot 90 percent — verkeert in slechte staat omdat zij decennialang slecht onderhouds- en stemwerk hebben ondergaan of op onoordeelkundige en onverantwoorde wijze werden getransformeerd vóór zij als monument werden beschermd.

In 1972 werd de toenmalige Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg opgericht. Sedertdien is een beleid opgebouwd dat er in de eerste plaats op gericht is deze destructieve praktijk een halt toe te roepen en dat een wetenschappelijk onderbouwde en vakkundige restauratie van ons orgelpatrimonium nastreeft.

Dit orgelbeleid heeft geleid tot de restauratie - met subsidies of premies van het Vlaamse Gewest - van zowat veertig beschermde historische orgels. Op dit ogenblik zijn ongeveer vijftien orgelrestauraties (met financiële steun van het Vlaamse Gewest) aan de gang. De uitvoering ervan is toevertrouwd aan meer dan twaalf verschillende orgelmakers-bedrijven. Een derde van de opdrachten werd toevertrouwd aan Waalse orgelbouwbedrijven, en enkele aan Nederlandse bedrijven.

De feiten spreken dus tegen dat er geen dynamisch orgelbeleid wordt gevoerd en dat bij de orgelrestauraties slechts twee bedrijven zouden betrokken zijn.

Indien er in de kleine orgelwereld een grote malaise zou zijn, dan rijst de vraag of er geen sprake is van een kunstmatig opgeklopt waanbeeld. In ieder geval wenst de minister een beleid te voeren dat niet alleen het verval van het orgelpatrimonium tegengaat, maar dat ook minderwaardig onderhoudswerk en destructieve transformatiezucht bestrijdt.

Dit beleid steunt op twee pijlers, die beide een wetenschappelijke onderbouw hebben, namelijk de inventarisatie en restauratie.

Inventarisatie

Dit enorme werk is reeds voor een belangrijk deel uitgevoerd. In dit verband verwijst de minister naar het antwoord op de schriftelijke vraag nr. 70 (d.d. 3 maart 1994) van het geachte lid. Er zijn reeds vijf inventarisdelen verschenen. Een zesde deel is in voorbereiding. Het werk wordt ondanks beperkte personele middelen — onverpoosd voortgezet.

Voor alle restauratiewerken die thans in uitvoering zijn is het inventarismateriaal beschikbaar. Men kan zich bijgevolg niet beroepen op het ontbreken van inventarismateriaal wanneer men een orgelrestauratie wenst aan te vatten.

Restauratie

De restauratiewerken worden steeds uitgevoerd op basis van een zo volledig mogelijk historisch en technisch onderzoek, waarbij de internationaal geldende normen worden gehanteerd, met name die van het Charter van Venetië (1964). De bewering dat er onverantwoorde restauraties zouden gebeuren (Antwerpen, Sint-Paulus ; Grimbergen, Sint-Servaaskerk) steunt op geen enkel feitelijk gegeven.

Vervolgens antwoordt de minister op de concreet gestelde vragen als volgt.

1. De heer secretaris-generaal heeft toegezegd een intern onderzoek uit te voeren. Dit onderzoek is nog niet afgerond.

2. Als algemene regel kan gesteld worden

a. dat de door de opdrachtgever aangestelde ontwerper de ontwerpen van restauraties maakt met inbegrip van het uitvoeren van opmetingen en intonaties ;

b. dat de inspecteurs van het Bestuur Monumenten en Landschappen toezicht uitoefenen. Dit toezicht betreft zowel het opstellen van het bestek door de ontwerper als de uitvoering van de werken onder leiding van de ontwerper. Het houdt o.a. in dat de ontwerper elke belangrijke afwijking van het bestek tijdens de uitvoering van de werken voor voorafgaandelijke goedkeuring aan de inspecteur van het Bestuur Monumenten en Landschappen voorlegt.

Wanneer het gaat om historisch zeer belangrijke instrumenten, kunnen ten uitzonderlijke titel de ter zake gespecialiseerde inspecteurs van het Bestuur Monumenten en Landschappen ontwerpen van restauraties maken of meehelpen aan restauraties (opmetingen, intonaties), wanneer alleen aan hen deze opdracht, wegens haar specificiteit, toevertrouwd kan worden. Gelet op het uitzonderlijk karakter is de minister van oordeel dat het Bestuur van Monumenten en Landschappen dit ten overstaan van de functioneel bevoegde minister omstandig moet motiveren en zijn voorafgaandelijk akkoord moet vragen.

3. Wat de medewerking van de inspecteurs van het Bestuur Monumenten en Landschappen betreft, verwijst de minister naar het antwoord op de schriftelijke vraag nr. 47 (d.d. 14 januari 1994) van het geachte lid. Zoals medegedeeld werden of worden de volgende orgels door de bevoegde inspecteur van het Bestuur Monumenten en Landschappen geïntoneerd :

- Sint-Germanuskerk te Tienen : november 1987 - september 1989 ;
- Sint-Martinuskerk te Haringe : september 1992 - februari 1994 ;
- Sint-Pauluskerk te Antwerpen : vanaf december 1991.

4. De criteria voor deze “dienstverlenende tussenkomsten”, werden reeds medegedeeld in antwoord op schriftelijke vraag nr. 47 (d.d. 14 januari 1994). Ze zijn o.a.

- de uitzonderlijke historische waarde van het orgel ;
- de korte realisatietermijn die door de opdrachtgever wordt vooropgesteld ;
- de financiële haalbaarheid van het restauratieproject ;
- het openbaar nut en het algemeen belang.

Deze criteria worden gehanteerd, onverminderd de algemeen geldige regel, zoals hierboven sub 2a. uiteengezet, dat de opdracht wegens haar specificiteit bezwaarlijk aan iemand anders kan toevertrouwd worden.

5. De ambtenaren van het Bestuur Monumenten en Landschappen hebben de bevoegdheid om de werkzaamheden te verrichten die tot de reglementaire uitvoerende opdracht van het bestuur behoren. Hun optreden kadert in de essentiële opdracht van de overheid : het algemeen belang dienen.

Deze dienstverlening wordt enkel verstrekt voor werken aan het orgelpatrimonium in eigendom van openbare besturen, ten behoeve van de openbare besturen zelf die deze werken ondernemen of ten behoeve van verenigingen zonder winstoogmerk die de werken ondernemen in opdracht van deze openbare besturen.

Dit is ook het geval wat de restauratie van het Sint-Paulusorgel te Antwerpen betreft.

6. M.b.t. de vraag naar een meer planmatige aanpak van orgelrestauraties antwoordt de minister als volgt.

Het decreet van 3 maart 1976 legt de eigenaars en vruchtgebruikers van een beschermd monument de verplichting op om dat goed "door de nodige **instandhoudings-** en onderhoudswerken, . . . in goede staat te behouden en het niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen". De eigenaar kan dus niet tot eigenlijke restauratie verplicht worden. Deze decretale bepaling ligt volledig in de lijn van de filosofie die het reeds vermelde Charter van Venetië voorstaat dat luidt als volgt :

"Art. 4. Het instandhouden van monumenten vereist vooreerst een geregeld onderhoud.

Art. 9. Restaureren is een ingreep die een uitzonderingskarakter moet dragen."

Het monumentenbeleid van de minister is er dan ook in de eerste plaats op gericht het goede onderhoud van monumenten aan te moedigen. Daardoor kunnen dure restauratiewerken voorkomen worden. Een restauratie is een noodmaatregel, het moet een "uitzonderingskarakter" hebben omdat het steeds gepaard gaat met een aantasting van het historisch monument.

Het toezicht van het Bestuur Monumenten en Landschappen moet er in de eerste plaats voor zorgen dat de monumenten goed onderhouden worden. Pas indien wordt vastgesteld dat het monument in zodanig slechte staat verkeert, dat restauratie als noodmaatregel onvermijdelijk is geworden, zal het bestuur op restauratie aandringen. Maar de beslissing om te restaureren berust bij de eigenaar, niet bij het bestuur.

Tussen de verschillende restauratiedossiers die de privé-eigenaars en opdrachtgevende besturen indienen wordt een afweging gemaakt, om de prioriteiten vast te stellen. Het planmatig afhandelen van de restauratiedossiers geschiedt afhankelijk van de beslissing van de eigenaar én van de aard van het dossier (de staat van het monument, de urgentie), alsook van de beschikbare kredieten.

In deze context is er wel degelijk sprake van een systematische aanpak.

Tot slot verklaart de minister dat hij het Bestuur Monumenten en Landschappen opdracht gegeven heeft een meerjarenplan voor de restauratie van orgels op te stellen, waarbij jaarlijks een bedrag van 30 miljoen BF wordt ter beschikking gesteld.

7. De deskundigheid inzake het begeleiden van restauratiewerken is in de eerste plaats een zaak voor de ontwerper. Hij kan eventueel putten uit de gespecialiseerde kennis en ervaring die aanwezig is binnen het eigen Bestuur Monumenten en Landschappen en uit de deskundigheid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen als onafhankelijk adviserend orgaan. Deze commissie bepaalt autonoom hoe en wanneer zij restauratiewerken begeleidt, en verstrekt daarover de adviezen die zij opportuun acht.

8. Inzake het onderzoek van het Hoog Comité van Toezicht, stipt de minister aan dat hieruit resulteert dat er geen strafrechtelijke misdrijven werden gepleegd. Indien administratief-deontologische maatregelen zich toch zouden opdringen, zal de minister deze nemen. Het dossier van de orgelrestauraties werd reeds driemaal door het Hoog Comité onderzocht. Vaak liggen naijver en teveel mediabelangstelling aan de basis van de klachten en zeker van de huidige malaise. Daarenboven zijn de betrokken ambtenaren en diensten vleugellam door hun zwijgplicht en kunnen zij onvoldoende bepaalde stemmingmakerij weerleggen.

3. Repliek

De heer L. Barbé dankt de minister voor zijn omstandig antwoord.

Nochtans benadrukt het lid dat er in Antwerpen in de Sint-Pauluskerk, een onverantwoorde orgelrestauratie plaatsvindt. Ook heeft het lid moeite met het feit dat ambtenaren van het Bestuur van Monumenten en Landschappen tegelijkertijd ontwerpen van restauraties maken, deze uitvoeren en controleren. Dit is deontologisch onverantwoord en hypothekeert de kwaliteit van het werk.

De minister repliceert dat deze ambtenaren dit kosteloos doen.

De heer L. Barbé merkt op dat deze intonaties steeds aan restauraties uitgevoerd door dezelfde firma's gebeuren. Deze "dienstverlening" gebeurt dus ook voor een orgel in erfpacht gegeven door een private v.z.w. Kan het wel deontologisch en juridisch te verantwoorden zijn dat een ambtenaar ook voor de privé-sector werkt ? Het lid benadrukt dat hij dit dossier met argusogen zal blijven volgen. Na 22 jaar dient deze zaak eindelijk opgeklaard te worden.